

Posudek diplomové práce Zuzany Chmátalové

Plošné testování jazykových dovedností žáků se sluchovým postižením

Diplomantka si pro svou práci vybrala téma, jemuž je nepochybně třeba se věnovat (a to z různých stránek), ale které není snadné zpracovat, neboť v sobě zahrnuje více komplexních problémů – těmi hlavními jsou problematika tzv. plošného testování obecně, testování jazykových kompetencí a testování žáků se sluchovým postižením (autorka se rozumně soustřeďuje na žáky prelingválně neslyšící). Jako vedoucí práce mohu uvést, že autorka přistoupila k řešení diplomového úkolu samostatně, tvořivě a vynaložila značné úsilí získat k tématu co nejaktuálnější informace nejen domácí, ale i zahraniční. Musela se také vyrovnávat s opakovanými potížemi vzniklými malou ochotou oslovených odborníků a respondentů poskytovat informace či spolupracovat a s obtížnou dostupností některých informací. Výsledná práce tak nemohla obsáhnout přesně to, co autorka plánovala, avšak i přes tyto nesnáze práce přináší řadu zajímavých podnětů. Zároveň svědčí o tom, že autorka je schopna na podobné obtíže vhodně reagovat, např. volbou doplňujících metod, úpravou osloveného vzorku respondentů atp.

V úvodních částech diplomové práce autorka usilovala (vedle shrnutí základních informací o tzv. plošném testování, jeho prostředcích, předpokládaných dopadech atp.) o systematizaci informací o plošném testování a plošném testování žáků se sluchovým postižením u nás a v co největším počtu zahraničních zemí (zejm. kap. 3–6). Na těchto částech oceňuji především to, že se autorka snažila získat informace opravdu aktuální a že vynaložila značené úsilí kontaktovat i osobně (resp. el. poštou) řadu osob s testováním v příslušných zemích spojených. Přestože se nakonec podařilo získat reakce pouze ze zlomku opravdu velkého počtu původně oslovených zemí, myslím, že i v této podobě práce poskytuje o daném tématu řadu zajímavých informací. Získané údaje jsou zpracovány vhodně a výklad je i vhodně strukturován; oceňuji kritické komentáře k informacím podaným respondenty (viz např. kap. 4.2.2 Slovensko). Přínosné je i shrnutí a zřehlednění informací o dosavadním průběhu plošných testování jazykových dovedností u nás. Osobně bych informace z Přílohy I vložila přímo do textu práce.

Kapitola 7 nahlíží zkoumané téma z jiného úhlu – pomocí dotazníků a polostrukturovaných rozhovorů zjišťuje, co o plošném testování vědí a co si o něm myslí pedagogové, kteří pracují s žáky se sluchovým postižením. I v této části se autorka musela

vyrovnávat s nečekanými potížemi s obzvláště malou návratností dotazníků, ale vyřešila je dobře osobním kontaktem s respondenty a polostrukturovaným rozhovorem. Otázky i zvolené zpracování odpovědí hodnotím jako vhodné, oceňuji přehlednou strukturu kapitoly a shrnutí výsledků sondy. Získané informace navíc pokládám za v řadě ohledů zajímavé.

Závěrečná část 8. se věnuje návrhu podoby plošného testování jazykových dovedností u prelingválně neslyšících žáků. Kapitola nabízí několik zajímavých nápadů a návrhů na více možných úprav na úrovni obsahu i „formálního“ průběhu testování. Návrhy by si však zasloužily více propracovat, i když rozpracování přednesených návrhů by diplomovou práci značně rozšířilo.

Pokud jde o práci jako celek, je škoda, že jednotlivé části diplomové práce nejsou vzájemně více provázány a že také výsledky získané v kapitolách 3–7 nejsou více zapojeny do návrhu představeného v kap. 8.

Předložený text bohužel obsahuje dosti pravopisných chyb, zejm. interpunkčních, a také občasné stylizační nedostatky a občasné kolísání v užití terminologii (např. žáci neslyšící, žáci se sluchovým postižením; u „testování čtenářské gramatiky“ na s. 46 předpokládám, že jde o překlep). Objevují se bohužel též četné nedostatky, které svědčí o časovém tlaku při závěrečném zpracování a korektuře textu.

Práce splňuje požadavky kladené na práci diplomové, doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.